

Izabela Wysocka

Muzeum Historyczno-Archeologiczne w Ostrowcu Świętokrzyskim

Rocznik Muzeum Narodowego w Kielcach 20, 355-361

2000

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

fika *Jadwigi i Janusza Halickich*. Wystawa prezentowała twórczość dwojga artystów średniego pokolenia ze środowiska wrocławskiego. Otwarcie uświetnił koncert „Przeboje muzyki musicalowej, filmowej i klasycznej w wykonaniu tria instrumentalistów Filharmonii Kieleckiej: Lidia Chmielewska – altówka, Andrzej Łukasik – flet, i Łukasz Woś – fortepian.

1 czerwca odwiedził muzeum artysta grafik Henryk Feilhauer z małżonką.

6 czerwca gościł w muzeum Gustaw Herling-Grudziński z małżonką, pozyskano do zbiorów książkę z autografem pisarza.

11 lipca odbyło się w muzeum uroczyste otwarcie wystawy rysunku Marty Konarzewskiej – utalentowanej młodej artystki pochodzącej z Jędrzejowa. Wielkoformatowe rysunki utrzymane w konwencji dynamicznej abstrakcji cieszyły się uznaniem zwiedzających.

9 sierpnia przyjmowano uczestników XVII Marszu Szlakiem I Kompanii Kadrowej Legionów Polskich.

18 sierpnia artysta fotografik Paweł Pierściński wykonał w muzeum zdjęcia do przygotowywanego albumu o Ziemi Kieleckiej.

Ryc. 2. Jadwiga Kotnowska – flet, Elen Braslavsky (USA) – fortepian, koncert w muzeum 17 października 1997 r.

We wrześniu ukończono prowadzone przez kilka miesięcy prace modernizacyjne kotłowni muzeum. Zdemontowano całkowicie dawne urządzenia opalane węglem i koksem i zainstalowano nowe w pełni ekologiczne zasilane olejem opałowym z pełną automatyką obsługi. Ponadto przebudowano zaplecze dawnej kotłowni, adaptując pomieszczenie na magazyn gospodarczy.

17 października odbył się koncert – recital *Jadwigi Kotnowskiej* – najwybitniejszej polskiej flecistki, której towarzyszyła również wybitna pianistka – Elen Braslavsky z USA. Koncert odbył się dzięki hojności sponsora – Banku Przemysłowo-Handlowego S.A.

21 listopada koncertował w muzeum Jerzy Mądrowski – akordeonista z Kielc. Obok repertuaru klasycznego artysta wykonał też utwory specjalnie dla niego napisane przez kompozytorów kieleckich. Koncertowi towarzyszyło otwarcie wystawy *Jędrzejów w akwarach Stefana Gadziny* – utalentowanego plastyka-amatora z Jędrzejowa, który przygotował prace specjalnie na tę wystawę.

27 grudnia wystąpił chór kameralny „Portamento” ze Starachowic pod kierunkiem Bożeny Mrózek. Chór wykonał kolędy oraz dawne pieśni polskie.

Ważniejsze nabytki do zbiorów w roku 1997 to: *Chrystus Ukrzyżowany* – rzeźba polichromowana w tradycji gotyckiej XVII w., dwa zespoły grafik: *Janusza Halickiego* i *Henryka Feilhauera* oraz kilka sztuk mebli zabytkowych do wystroju wnętrz. Do biblioteki pozyskano 188 książek.

Piotr Maciej Przyppkowski

MUZEUM HISTORYCZNO- -ARCHEOLOGICZNE W OSTROWCU ŚWIĘTOKRZYSKIM

Rok 1996

Był to dla muzeum ostrowieckiego rok jubileuszowy – 30 lat temu, 6 grudnia 1966 roku, odbyło się jego uroczyste otwarcie. Obchody rocznicowe urządzone również w grudniu, a wzięli w nich udział między innymi: przedstawiciel Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach Jacek Rudnicki i wojewódzki konserwator zabytków Anna Piasecka; władze miasta

Ostrowca reprezentowali – przewodniczący Rady Miejskiej Jan Szostak, prezydent Zdzisław Kalamaga i wiceprezydent Waldemar Paluch. 30-lecie swojego istnienia muzeum uczciło wydaniem pracy zbiorowej opracowanej przez Wojciecha Kotasiaka, Waldemara Broćka, Urszulę Gomułę i Izabelę Wysocką, zatytułowanej *30-lecie Muzeum Historyczno-Archeologicznego w Ostrowcu*, o objętości 4 arkuszy wydawniczych i w nakładzie 1000 egz.

W 1996 roku muzeum zorganizowało 9 wystaw czasowych:

- *Wielcy mistrzowie palety w interpretacji Krzysztofa Maja* (21.01 – 12.02), na wystawie tej artysta przedstawił 40 prac olejnych – kopii dzieł wielkich mistrzów.
- *Potop szwedzki. Z dziejów wojen polsko-szwedzkich w XVII wieku* (11.02 – 9.06). Wystawa wg scenariusza Waldemara Broćka i w aranżacji Wojciecha Kotasiaka. Zaprezentowano na niej ponad 350 eksponatów pochodzących z 16 muzeów.
- *Na porcelanie malowane* (18.02 – 25.03) wg scenariusza Wojciecha Kotasiaka. Na wystawie przedstawiono malarstwo i wzornictwo przemysłowe Kazimierza Czuby, jednego z najbardziej zasłużonych projektantów w Zakładach Porcelany Stołowej w Ćmielowie.
- *Malarstwo GRUPY 10* (31.03. – 5.05). Wystawa malarstwa ostrowieckiego środowiska plastycznego.
- *Tajemniczy świat owadów* (7.05 – 1.07). Wystawa entomologiczna ze zbiorów Muzeum Przyrodniczego PAN w Krakowie. Scenariusz ekspozycji opracowali pracownicy tego muzeum.
- *Sabatowa legenda Tatr* (30.06 – 3.11) wg scenariusza i aranżacji Urszuli Gomuły i Wojciecha Kotasiaka. Wystawę tworzył bogaty przegląd malarstwa o tematyce Podhala i Tatr, wątkiem przewodnim zaś była postać legendarnego Sabala Krzeptowskiego. Ekspozycję uzupełniały okazy tatrzańskiej fauny.
- *Ostrowieckie pejzaże* (8.09 – 20.10). Wystawa fotografii Stanisława Sudnika – nestora ostrowieckich fotografików, obchodzącego 50-lecie pracy twórczej. Autorzy scenariusza i aranżacji – pracownicy Działu Oświatowego muzeum.
- *Malarstwo Andrzeja Rzepki* (27.10 – 15.12). Na wystawie pokazano malarstwo

artysty-amatora działającego w Ostrowcu, głównie pejzaże wykonane w technice olejnej i farbami drukarskimi. Aranżacja – Wojciech Kotasiak.

- *Ludzie, style, epoki* (10.12.1996 – 10.04.1997) wg koncepcji Urszuli Gomuły i w aranżacji Wojciecha Kotasiaka. Przegląd stylów w sztuce od gotyku po secesję. Prezentacja ponad 300 obiektów pochodzących z 18 muzeów, parafii i klasztorów, głównie z terenu Małopolski, i ze zbiorów własnych.

Muzeum zorganizowało również dwie wystawy poza swoją siedzibą

- *Potop szwedzki. Z dziejów wojen polsko-szwedzkich w XVII wieku* w Muzeum Okręgowym w Zamościu (Arsenał) (14.07. – 1.12.)
- *Ceramika Ćmielowska od neolitu do współczesności* w Muzeum Okręgowym w Nowym Sączu (Synagoga) (1.03. – 15.06.). Autorem scenariusza tej wystawy była Urszula Gomuła, zaaranżowali ją zaś Wojciech Kotasiak i Maria Dudek.

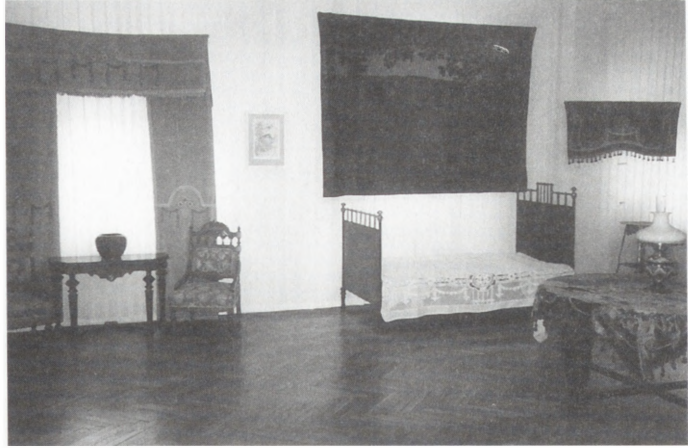
W siedzibie w Ostrowcu czynne były również ekspozycje stałe:

- *Poczet książąt i królów polskich* (depozyt Muzeum Narodowego w Warszawie)
- *Portret właścicieli dóbr ostrowieckich* (zlikwidowana w sierpniu, w miejsce której urządzono dwie wystawy czasowe)
- *Fajanse i porcelana Ćmielowska XIX i XX w.* (odtworzona w czerwcu po zakończeniu wystawy w Nowym Sączu) w realizacji Urszuli Gomuły.

Natomiast w Oddziale w Krzemionkach czynne były dwie podziemne trasy turystyczne oraz wystawy: *Pradzieje człowieka w okresie neolitu w dorzeczu Kamiennej*.

Poza wystawami stałym elementem działalności muzeum były koncerty i imprezy okolicznościowe. Muzeum zorganizowało 16 koncertów, a występowali m.in. Monika Chabros (sopran, solistka Teatru Wielkiego w Warszawie), Hanna Banaszak, Kaja Danczowska (skrzypce), Wanda Polańska. Z recitalami fortepianowymi wystąpiły Yuko Kawai (Japonia) i Elżbieta Tarnawska, natomiast z okazji Dnia Niepodległości w koncercie poetycko-muzycznym „Kwiaty polskie” wystąpili: Jan Englert

Ryc. 3. Fragment wystawy *Ludzie, style, epoki*

i Beata Ścibak. Obchody 30-lecia muzeum uświetnił koncert „muzycznej rodziny” Szlezerów z Krakowa. Wielkim wydarzeniem muzycznym był koncert galowy (w wynajętej sali Zakładowego Domu Kultury) pt. „Z batutą i humorem” z udziałem Grażyny Brodzińskiej (sopran, solistki Teatru Muzycznego „Roma” w Warszawie), Bogusława Morki (tenor) i Orkiestry Symfonicznej Filharmonii Kieleckiej, którą prowadził Maciej Niesiołowski. Koncertów wysłuchało 1348 osób.

Imprez okolicznościowych zorganizowano 7, wśród nich na uwagę zasługuje spotkanie z prof. drem Aleksandrem Gieysztozem. W 1996 roku rozpoczęła przy muzeum działalność „Wszechnica kultury”, której założeniem było przybliżenie zainteresowanym wiedzy humanistycznej. W ramach „Wszechnicy” zorganizowano 11 odczytów, których wysłuchały 444 osoby. Odczyty wygłosili m.in. prof. dr Witold Dobrowolski i dr Antoni Mierzejewski z Muzeum Narodowego w Warszawie, dr Jerzy Bąbel z Państwowego Muzeum Archeologicznego w Warszawie oraz prof. dr Zdzisław Zygulski jun. i prof. dr Henryk Samsonowicz.

Ponadto pracownik naukowy muzeum Waldemar Brociek przeprowadził 4 lekcje muzealne. Z tej formy działalności oświatowej skorzystały 142 osoby.

Dla lokalnej Telewizji Kablowej Dami zrealizowano 20 audycji oświatowych, w tym 19 tematów przygotował Wojciech Kotasiak, 1 – Waldemar Brociek.

Działalność wydawnicza muzeum skupiała się głównie na przygotowaniu druków to-

warzyszących wystawom. Jednak ukazały się również dwie pozycje monograficzne: wspomniany już wcześniej druk na 30-lecie muzeum i obszerne wydawnictwo *Żydzi ostrowieccy, zarys dziejów* (autorstwa Waldemara Broćka, Reginy Renz i Adama Penkalli, obj. 10 aw., nakł. 1000 egz.) Muzeum wydało następujące foldery wystaw: *Sabałowa legenda Tatr* (autorstwa Kazimierzy Żak, obj. 2 aw., nakł. 1000 egz.); *Wielcy mistrzowie palety w interpretacji Krzysztofa Maja* (autorstwa Wojciecha Kotasiaka, obj. 1 aw., nakł. 200 egz.); *Medale i wzornictwo przemysłowe Kazimierza Czuby* (autorstwa Waldemara Broćka, obj. 1 aw., nakł. 200 egz.); *Ostrowieckie pejzaże Stanisława Sudnika* (autorstwa Wojciecha Kotasiaka, Mariana Rumina i Pawła Pierścińskiego, obj. 2 aw., nakł. 200 egz.); *Malarstwo Andrzeja Rzepki* (autorstwa Wojciecha Kotasiaka, obj. 1 aw., nakł. 200 egz.). Wydrukowano także 5 plakatów barwnych do wystaw czasowych wg projektu Andrzeja Dobka, w nakładzie 100 egz. każdy, oraz 8 afiszy literowych zapowiadających imprezy muzealne w nakł. 40 egz. każdy.

Frekwencja ogółem wyniosła 46 429 osób, w tym w muzeum w Ostrowcu 23 186 osób, a w oddziale w Krzemionkach 23 243 osoby.

Zbiory muzealne powiększyły się o 111 obiektów. Do Działu Sztuki pozyskano 51 eksponatów, a do Działu Historii 60 – o łącznej wartości 13 836 zł. Do najcenniejszych nabytków zaliczyć należy:

- zespół judaików z końca XIX w.
- 7 miedziorytów Dahlberga z XVII w.

- 4 XIX-wieczne grafiki
- okazy porcelany ćmielowskiej z przełomu XIX na XX w.
- karabin kapiszonowy z 1. poł. XIX w.
- buzdycgan z 1. poł. XVII w.
- para karwaszy, XVII w.
- żeton browaru Saskiego w Ostrowcu, lata 30. XX w.
- czasopismo „Na szkolnej ławie”, Ostrowiec 1936 r.

Stan biblioteki muzealnej na koniec roku wynosił 4077 vol., powiększył się w ciągu tego roku o 151 vol. zakupionych i 42 подарowane.

Do konserwacji skierowano tylko jeden obiekt. Było to biurko eklektyczne neobarokowe. Konserwacji dokonano w Zespole Szkół Plastycznych w Kielcach.

W oddziale w Krzemionkach przeprowadzono ratownicze roboty konserwatorskie w rejonie trasy turystycznej Nr 1 z powodu wtargnięcia do wnętrza kopalni wody opadowej. Z prac remontowo-budowlanych, które przeprowadzono w oddziale w Krzemionkach, wymienić należy: budowę chaty kultury pucharów lejkowatych w skansenie, prace zabezpieczające przy pawilonie naszybowym Nr 2, urządzenie i uporządkowanie magazynu zbiorów pochodzących z badań wykopaliskowych z ostatnich 15 lat. Natomiast w budynku muzeum w Ostrowcu-Częstocicach wykonano kapitalny remont pomieszczenia biblioteki muzealnej (wykonanie antresoli), wyremontowano pomieszczenie pracowni naukowej, w zwolnionym gabinecie dyrektora na I piętrze urządzono magazyn zbiorów historycznych, gabinet dyrektora zaś przeniesiono na parter.

1997

Wzorem lat ubiegłych skupiono się na organizowaniu wystaw czasowych, jako że ta forma działalności muzeum cieszy się dużym zainteresowaniem. Na ekspozycje okresowe przeznaczono trzy zespoły pomieszczeń: sale na piętrze o pow. 460 m², na parterze tzw. Sala Zielona o pow. 86 m² i Galeria „Piwnice” o pow. 86 m². W sumie w 1997 roku zorganizowano 9 wystaw czasowych, w tym jedną w oddziale w Krzemionkach.

– I tak w salach na piętrze przez cały rok czynna była wystawa *Dzieje Ostrowca Świętokrzyskiego* (10. 05. 1997 – 5. 01. 1998). Au-

torami jej scenariusza byli: dr Jerzy Bąbel z Państwowego Muzeum Archeologicznego w Warszawie – części poświęconej prahistorii, i mgr Waldemar Brociek – części historycznej. Wystawa została zorganizowana z okazji obchodów 400-lecia Ostrowca. Pokazano na niej 900 obiektów w większości pochodzących ze zbiorów własnych.

W sali na parterze urządzono cztery ekspozycje:

- *Krajobrazy Powiśla* (23.03. – 24.04.), na której zaprezentowano zestaw ponad 40 fotogramów autorstwa Jana Skrzypczyńskiego, nieprofesjonalnego twórcy z Lipska n. Wisłą.
- *Malarstwo Nikifora Krynickiego* (10.05. – 30.06.) z zasobów Muzeum Okręgowego w Nowym Sączu. Na wystawie pokazano 65 obrazów dających przekrój twórczości artysty. Wystawę zrealizowała Urszula Gomula.
- *Chrzyszczce ze zbiorów Muzeum Przyrodniczego PAN w Krakowie* (31.08. – 2.11.) wg scenariusza pracowników tegoż muzeum. Wystawa ukazywała niezwykle różnorodność tych owadów, ich biologię i jednocześnie podejmowała problem ochrony tego gatunku.
- *Polskie malarstwo portretowe* (10.11.1997 – 31.01.1998). Wystawa ze zbiorów Muzeum Okręgowego w Sandomierzu, na której zaprezentowano 41 portretów, głównie XX-wiecznych, wśród których były także portrety z wieku XIX. Autorem scenariusza była Urszula Gomula.

W galerii „Piwnice” eksponowane były trzy wystawy artystyczne

- *Rzeźba Jana Mikosa, Stanisława Dulnego i Adama Opali* (9.02. – 23.03), według scenariusza Izabeli Wysockiej. Na wystawie zaprezentowano rzeźby trzech nieprofesjonalnych twórców: Jana Mikosa – księdza, założyciela Schroniska im. Brata Alberta w Skoszynie, Stanisława Dulnego – hutnika i fotografa, i Adama Opali – hutnika. Prezentowane rzeźby nawiązywały do tematyki paschalnej i ludowej, część z nich stanowiły rzeźby portretowe wielkich Polaków.
- *Malarstwo Norberta Rasińskiego*, studenta Wydziału Grafiki Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie (12.10 – 10.11.). Na wy-

stawie zaprezentowano malarstwo olejne oraz rysunki węglem i pastelami.

- *Malarstwo Tomasza Kandyby*, absolwenta Instytutu Wychowania Artystycznego UMCS w Lublinie, pracownika dydaktycznego Państwowego Ogniska Plastycznego w Ostrowcu (16. 11. 1997 – 15. 01. 1998)

W 1997 roku czynne były również dwie wystawy stałe:

- *Fajanse i porcelana ćmielowska XIX i XX w.*
- *Poczet książąt i królów polskich* (depozyt Muzeum Narodowego w Warszawie)

W oddziale w Krzemionkach czynna była wystawa czasowa

- *Fauna dorzecza Kamiennej* ze zbiorów Muzeum Okręgowego w Radomiu, według scenariusza Jacka Słupka z tegoż muzeum, oraz ekspozycje stałe:
- *Wystawa Górnictwo krzemienia w dorzeczu Kamiennej*
- dwie podziemne trasy turystyczne w zażytkowych zrobach kopalni o łącznej długości 220 m.
- skansen wioski neolitycznych górników.

Ponadto w oddziale w Krzemionkach odbyły się coroczne pokazy archeologii eksperymentalnej, w których uczestniczyli pracownicy Państwowego Muzeum Archeologicznego w Warszawie oraz studenci Uniwersytetu Warszawskiego i Akademii Teologii Katolickiej.

W 1997 roku kontynuowano organizowanie koncertów, których odbyło się 13. W sa-

lach muzeum wystąpili m. in. Rosjanin Władimir Ditz (bas), laureat konkursu im. Szalaplina; Laura Łącz, która recytowała wiersze Wisławy Szymborskiej; zespół „Animato” założony przez kieleckiego skrzypka i pedagoga Andrzeja Zuzańskiego; Enrico Bovi z Mantui; Włodzimierz Pawlik – muzyk jazzowy znany w kraju i za granicą, a pochodzący z Ostrowca; Roma Owsieńska (sopran); Katarzyna Kubiak-Sroka (klawesyn); Orkiestra Kameralna „Collegium Musicum”, która grała muzykę Haydna, Mozarta i Griega, a także Wanda Polańska, Andrzej Biegun (baryton) i Tadeusz Szybowski – aktor Teatru Starego w Krakowie, którzy wystąpili w tradycyjnym koncercie wigilijnym. Koncertów tych wysłuchały 1143 osoby.

Wygłoszono 13 odczytów, które adresowane były przede wszystkim do nauczycieli historii i młodzieży szkolnej, aczkolwiek mogli w nich brać udział ci wszyscy, których interesowała historia. Wśród prelegentów – poza pracownikami muzeum: Waldemarem Broćkiem i Wojciechem Kotasiakiem – byli również mgr Andrzej Rembalski, prezes Towarzystwa Przyjaciół Górnictwa i Przemysłu Staropolskiego w Kielcach, dr Mieczysław Morka, który mówił o malarstwie europejskim na podstawie zbiorów w Galerii Porczyńskich w Warszawie, dr Grażyna Okła z WSP w Kielcach, ks. prof. Daniel Olszewski, który przedstawił zawiłe problemy reformacji, a także mgr inż. Bogusław Perzyk, redaktor naczelny „Archeologii Wojskowej”, który miał wykład na temat fortyfikacji na ziemiach pol-

Ryc. 4. Wykonawcy koncertu z okazji Święta Niepodległości 10 XI 1997, od lewej: Roma Owsieńska, Ludmiła Worobec-Witek, Zbigniew Święch, Artur Jaroń, oraz Wojciech Kotasiak

skich w okresie I i II wojny światowej, oraz Zbigniew Świąch, znany publicysta, który przedstawił sylwetki polskich władców z dynastii Jagiellonów. Z tej formy działalności muzeum skorzystało 819 osób.

Dla lokalnej TV kablowej DAMI przygotowano i wyemitowano 16 programów oświatowych, których autorem był Wojciech Kotasiak.

Najważniejszą pozycją wydaną w tym roku przez muzeum była *Monografia historyczna miasta Ostrowca* – praca zbiorowa pod redakcją Wojciecha Kotasiaka, w nakładzie 3000 egz., o objętości 37 ark. wyd., formacie B4, w twardej oprawie z 77 ilustracjami barwnymi i czarno-białymi. Monografię tę wydano za pośrednictwem Oficyny Wydawniczej BGW. Wydawnictwo sponsorowane było przez Urząd Miasta w Ostrowcu.

Muzeum wydało również katalog wystawy przewidzianej na rok 1998 pt. *Grafika Zdzisława Maja*, autorstwa Zdzisława Maja i Waldemara Broćka w nakładzie 500 egz. o obj. 1,5 ark. wyd. w formacie B5. Katalog wydrukowano w firmie SAM-WIL w Kielcach.

Ponadto, podobnie jak w roku poprzednim, muzeum wydawało foldery towarzyszące wystawom czasowym. Foldery otrzymały następujące wystawy: *Rzeźba Jana Mikosa, Stanisława Dulnego i Adama Opali, Krajobrazy Powiśla, Malarstwo Norberta Rasińskiego i Malarstwo Tomasza Kandyby*. Wszystkie autorstwa Wojciecha Kotasiaka, w formacie A5 i objętości 0,5 aw. Wydrukowano także dwa plakaty barwne wg projektów Andrzeja Dobka do wystaw: *Dzieje Ostrowca Świętokrzyskiego i Życie codzienne w wiosce neolitycznych górników*. Obydwa w formacie A2 i nakładzie 150 egz. każdy. Poza tym wydrukowano 5 afiszy literowych towarzyszących wystawom czasowym i imprezom artystycznym oraz zaproszenia informujące o odbywających się w muzeum imprezach.

W muzeum odbyły się dwie konferencje. Pierwsza zgromadziła dyrektorów Związku Muzeów Małopolskich, a jej tematem były nowoczesne techniki wystawiennicze prezentowane w Monachium na Targach Techniki Muzealnej „Mutec'97”. Relację z targów referował Waldemar Broćka. Gościem drugiej, na temat *Oś kulturowa Wielopolskich*, był dr Wojciech Wielopolski, pracownik naukowy Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Po-

znaniu – prawnuk właścicieli pałacu w Częstocicach. Zarówno ta konferencja, jak również uroczysta sesja Rady Miejskiej (styczeń) i promocja *Monografii historycznej miasta Ostrowca* (grudzień) związane były z obchodami 400-lecia Ostrowca Świętokrzyskiego.

Zbiory biblioteki muzealnej powiększyły się o 172 vol., w tym o 89 zakupionych i 83 подарowane.

Frekwencja ogółem wyniosła 43 609 osób, w tym w muzeum w Ostrowcu 16 593, a w oddziale w Krzemionkach 27 016 osób.

Do zbiorów pozyskano 192 obiekty o łącznej wartości 18 418,50 zł. Spośród najciekawszych zakupów wymienić należy:

- puchar kryształowy ze szkła barwionego z XIX w.
- XIX-wieczny zegar kominkowy
- napierśnik z XVII wieku
- zespół dokumentów i fotografii rodzinnych Wł. Jasińskiego z lat 1866-1920
- zespół figurek porcelanowych (Ćmielów) z lat 30. XX w.
- dwie teki grafik Zdzisława Maja
- XIX-wieczne drzeworyty z widokami Ilży, Bodzentyna, Wąchocka i Opatowa
- dwie XIX-wieczne figurki porcelanowe z manufaktury miśnieńskiej
- talerz cynowy z XVIII w.
- XIX-wieczna puszka na komunikanty (Norblin)
- XIX-wieczny portret mężczyzny w stroju szlacheckim pędzla nieznanego malarza.

W pracowni konserwacji metalu w Państwowym Muzeum Archeologicznym w Warszawie wykonano konserwację skarbu judaików z końca XIX w., natomiast do pracowni konserwatorskiej w Muzeum w Biłgoraju skierowano 18 żeliwnych odlewów artystycznych.

W oddziale w Krzemionkach w obrębie trasy turystycznej Nr 1 przeprowadzono prace konserwatorskie polegające na eksperymencie scalania górotworu kopalni w warstwie stropowej, a także zakonserwowano palisadę otaczającą skansen, zakończono stan surowy pawilonu osłonowego nad stanowiskiem archeologicznym napowierzchniowej pracowni krzemieniarskiej oraz wydzielono pomieszczenie na urządzenie kotłowni c.o.

W budynku muzeum w Ostrowcu wykonano kapitalny remont pomieszczenia magazynu gospodarczego i sali ekspozycyjnej w podziemiach. Wymienić należy ponadto re-

mont kominów i wyłożenie hallu budynku muzeum o powierzchni 110 m² płytkami ceramicznymi. Poza tym muzeum zakupiło samochód dostawczy Fiat Ducato-Panorama. Wykonano także dokumentację przebudowy kotłowni c.o. z przystosowaniem do opalania olejem.

Izabela Wysocka

MUZEUM WSI KIELECKIEJ

Rok 1996

Rok 1996 zapisał się wieloma istotnymi dla rozwoju muzeum, wartymi odnotowania wydarzeniami. Nastąpiło ożywienie prac budowlanych na terenie skansenu, wzrosło znacznie zainteresowanie wystawami oraz innymi formami upowszechniania proponowanymi przez muzeum.

W skali roku frekwencja osiągnęła nienotowany dotąd poziom ponad 40 000 zwiedzających. Rozpoczęły się także wstępne przygotowania do przypadającego w roku 1997 jubileuszu 20-lecia istnienia naszej placówki. Pisząc o osiągnięciach, trzeba również odnotować przykre wydarzenie. W lipcu (w nocy z 6 na 7) włamano się do Dworu z Suchedniowa na terenie skansenu i skradziono wiele cennych eksponatów.

Poza udostępnianymi w czasie całego roku (również zimą) ekspozycjami stałymi w obiektach w skansenie w Tokarni i w zagrodzie w Bodzentynie zaprezentowano publiczności trzy wystawy czasowe. Zorganizowano je w kameralnych wnętrzach Dworku Laszczyków – kieleckiej siedzibie muzeum, który wrośł już w kulturalny pejzaż miasta jako miejsce ciekawych prezentacji sztuki ludowej.

Do połowy marca zwiedzający mogli oglądać wystawę fotograficzną *Drewniana architektura sakralna Małopolski* przygotowaną jeszcze w roku ubiegłym.

Kolejnymi wystawami zaproponowanymi zwiedzającym były:

– *Zwyczaj wielkanocny w tradycji ludowej* (29.03 – 04., realizacja Jacek Łagowski, oprawa plastyczna Danuta Dąbska), połączona z przeznaczonym dla dzieci i młodzieży kieleckich szkół podstawowych konkursem na najpiękniejszą pisanekę i kiermaszem tradycyj-

nego rękodziela ludowego związanego z Wielkanocą, który odbył się w dn. 30 – 31.03. (sobota, Niedziela Palmowa). Zgromadzone na wystawie eksponaty pochodzące ze zbiorów własnych oraz kilku innych muzeów etnograficznych wszechstronnie ilustrowały temat. Na szczególną uwagę zasługiwała bogata kolekcja pisanek z Muzeum Etnograficznego w Krakowie oraz wózki wielkanocne użyczone z Muzeum Regionalnego w Opocznie i Tomaszowie Mazowieckim. Osobna sala była poświęcona pisanekom nagrodzonym w konkursie. Odbył się także pokaz tradycyjnego zdobienia pisanek techniką batikową w wykonaniu twórczyń z Bielowic koło Opoczna zaproszonych na uroczystość rozstrzygnięcia konkursu. Wystawa cieszyła się bardzo dużym zainteresowaniem.

– *Czarna robota – tradycyjne kowalstwo ludowe na Kielecczyźnie* (30.05 – 08., realizacja Małgorzata Imiołek, Artur Rakowski, oprawa plastyczna D. Dąbska). Była to kolejna (po garncarstwie), całościowo ujmująca temat prezentacja jednego z najciekawszych, tradycyjnych rzemiosł. Eksponaty pochodziły w większości ze zbiorów własnych, Muzeum Wsi Radomskiej i Państwowej Służby Ochrony Zabytków Archeologicznych w Kielcach. Na wystawie można było m.in. zobaczyć aranżację wnętrza kuźni z kamiennym paleniskiem zaopatrzoną w oryginalny miech, wyposażoną w bogaty zespół narzędzi kowalskich. Wśród licznych przykładów różnorodnych wyrobów żelaznych pokazano także znaleziska archeologiczne pochodzące z czasów rzymskich. Wydany do wystawy folder zawierał podstawowe informacje o historii kowalstwa, ze szczególnym uwzględnieniem jego rozwoju na Kielecczyźnie w XIX i XX wieku. Wybrane na wystawę eksponaty i opracowane materiały będą wykorzystane w przyszłości przy tworzeniu stałej ekspozycji wewnątrz kuźni na terenie skansenu.

Legends świętokrzyskie w sztuce ludowej (19.09.1996 – 01.1997, realizacja Elżbieta Szot-Radziszewska, oprawa plastyczna D. Dąbska), wystawa pokonkursowa. Znalazły się na niej najciekawsze z nadesłanych prac, uzupełnione o eksponaty pochodzące ze zbiorów własnych, Muzeum Narodowego w Kielcach i Muzeum Wsi Radomskiej. W konkursie wzięli udział najbardziej znani artyści ludowi nasze-